

NE
RAZREŽI

SREČNO

NOVO LETO

WELLEN!

ter. 6/11/77-78!

OB DNEVU JLA

Letošnje leto lahko označimo kot jubilejno. Slavili smo 85. rojstni dan Josipa Broza-Tita, 40 let odkar je prišel na čelo KP, 40 letni obstoj ZKS... 22. december pa je v naših koledarjih označen kot dan JLA. Ta je v letu 1978 opravila domala vse zastavljene naloge, ki bodo pripomogle k še boljši obrambi pred morebitnim napadom sovražnika. Poglejmo samo nekatere:

Vojašnice so bile nemalokrat popolnoma prazne. To ni čudno, saj so stanovalci odhajali na terene, kjer so pridobivali vojaške spretnosti. Omejili so se predvsem na protidesantni in protioklepni boj. Razveseljivo je v zvezi s tem še nekaj: vojaki se vedno bolj tesno povezujejo z dejavniki SLO. Skorajda na vseh vajah sodelujejo občinski štabi za teritorialno obrambo, družbenopolitične organizacije in drugi občani. To pa je pomemben korak naprej.

V enote in šole JLA bodo v kratkem prispeli številni novi učni pripomočki, ki omogočajo hitrejšo učenje in boljše rezultate pri delu. Tako npr: laserske naprave za urjenje pri streljanju, ročna šolska bomba, šolske mine za minomete, trenažer za urjenje tankistov in še in še. Vsekakor bodo ti novi pripomočki razgibali delo v enotah in ga pripeljali na še višjo raven.

V vrstah armade je letos potekala verjetno največja šola pri nas. Pri tem mislimo na vključevanje vojakov v mladinsko politično šolo Tito-Partija-revolucija. Udeležilo se jo je nekaj deset tisoč mladih komunistov in mladincev. Ti poslušajo že drugi semester predavanj o Titovem revolucionarnem delu, o partiji in revoluciji. To je velika šola, v kateri so vsi tisti, ki se želijo učiti in pridobivati nova spoznanja, ki jim ne bodo prišla prav le pri kasnejšem služenju vojaškega roka, marveč tudi pri aktivnem vključevanju v vse tokove naše družbe.

Po tem poročilu lahko z zagotovostjo trdim, da bo letošnje leto v zgodovini JLA zapisano kot leto, v katerem se je armada še tesneje povezala z narodom, je še bogatejša in bolje pripravljena. Študent, si tudi Ti pripomogel k temu?

Darko RUS

TOVARIŠI, VI NISTE KOMUNISTI!

Na sestanku OO ZK VTO strojništvo (na dogovorjen in za vse OOKZ na univerzi skupen termin) so spregovorili o nagrajevanju po delu, ki izhaja iz določil zakona o združenem delu. Kljub temu da s predpisi kasnijo, so prepričani, da bo akcija pravočasno zaključena.

Sledil je referat dr. Antona Jezernika o vsebini in naravi svoboščin in pravic v naši socialistični samoupravni družbi, ki je sestavni del Kardeljeve študije. Referent je podal snov na enostaven in zelo zanimiv — za vse sprejemljiv način, vendar je razprava po izvajanju referenta zaostajala (če ne upoštevamo tiste peščice, ki vedno aktivno sodeluje). To pomeni, da je bila večina objekt predavanja kot pritrjena slika na steni. Molčeca tišina je torej tudi tokrat negirala cilje komunistov, da se aktivno vključujejo v svojo družbeno sredino.

Najbolj se je stvar zapletla, ko so bila na dnevnem redu disciplinska vprašanja. Prisostvovali smo trenutkom povsem čudnih izgovorjanj pasivnih članov ZK. Celo citate iz statutov ZKJ in ZKS je bilo moč slišati, kar ponuja vprašanje: ali je dopustno, da si član ZK, in to študent ali pedagog, ne more prebrati drobne knjižice in jo je potrebno citirati na sestankih? Kako lahko imamo komuniste, ki ne poznajo niti osnovnih načel in ciljev zveze komunistov? Da ne bo nesporezuma: takšnih „komunistov“ je še veliko več in niso komunisti na VTO strojništvo nikake izjeme, ampak so eni redkih, ki so resno začeli odpravljati stihijsko stanje v ZK. Če bi bilo tako tudi drugje, ne bi bilo v nobenem trenutku vprašanj o neustrezni strukturi članstva ZK, o neizpolnjevanju nalog in dolžnosti, o zlorabi partijske legitimacije in prihranjenega bi bilo ogromno časa in denarja, seminarji, simpoziji idr. posvetovanja bi imeli izrazit delovni značaj krepitev ZK, ne pa tako kot pogosto doslej le začasno in zagotovljeno reševanje problemov in kadrovskih vprašanj.

O tem je spregovoril pomočnik predstojnika VTO strojništvo — študent tovariš Vlado Markež, ki je pričel: „Tovariši, vi niste komunisti! Vi niste sposobni za delo v ZK in sramota je, da takšni, kot ste, nosite partijske izkaznice. Kje ste jih dobili, če ste nezreli za delo? Večina komunistov ni naredila prav ničesar, dela le pet (nekaj) ljudi, ostali spite.“

V nadaljevanju je opozoril na neustrezno delo pedagoških delavcev komunistov, ki ne morejo vzgajati in izobraževati v duhu zveze komunistov, če ne izpolnjujejo osnovnih dolžnosti članov v zvezi in ne sprejemajo načel komunistov.

Zakaj delujejo sveti letnikov preslabo?

Zato, ker komunisti spijo. Dokaz: svet tretjega letnika vedno odlično uspe, ker so komunisti resnično aktivni (Grgič, Leban, Markež, Pomper, Rogelšek in še nekateri), gonilna sila, ki zna študent delovno razgibati.

Kako je mogoče, da je tovariš Stanko Kodrin, ki predava osnove vseljudske obrambe, v zvezi komunistov na šoli neaktiven?

To, kar je povedal tovariš Markež, je bila še kako konstruktivna kritika, ker samo s tipanjem ni mogoče nikamor priti in ničesar rešiti. Zavedno je poudaril svojo idejnost in odkrito pokazal na napake komunistov, ki so doslej kljub spanju vendarle bili „komunisti“. Takšnih bi potrebovali več. Potem ne bi bila idejnost v ZK niti za trenutek vprašanje, pa tudi množičnost bi bila drugačna — pravilnejša, resničnejša, močnejša, bolj zdrava...

Ob koncu se vprašujem, kdaj bo mogoče govoriti o podobnih revolucionarnih spremembah v ostalih osnovnih organizacijah ZK na šoli, univerzi in v celotni naši družbi?

Brane Srčnik

ČASOPIS UNIVERZITETNE SODOBNOSTI SLOVENIJE

LETNIK XVIII ŠT. 6

31. XII. 1977

CENA 3 DIN

IZDAJA: Univerzitetna konferenca ZSM Slovenije na mariborski univerzi

IZDAJATELJSKI SVET: Boris Sovič, Marjan Pungartnik, Marjan Fekonja, Marija Debelak, Lujo Polanec, Miroslava Geč-Korošec, Franci Kržan, Vladimir Sruk, Franci Pivec

PRESEDENIK: Črtomir Stropnik

UREDNIŠKI ODBOR: Jasna Arko, Darko Rus, Vlado Venuti, Jože Šubic, Danilo Vicman, Slavči Bauman, Edi Korat

UREDNIKI: Sonja Ploj (politika in gospodarstvo), Daniela Orešek (kultura), Goran Devidé (likovnost in fotografija).

TEHNIČNI UREDNIK: Marjan Hani

ODGOVORNI UREDNIK: Brane Srčnik

GLAVNI UREDNIK: Franci Bračko

SEKRETARKA UREDNIŠTVA: Zala Sonjak

LEKTURA: Alenka Filipančič

DISTRIBUCIJA: Vili Porčnik

SOFINANCERJI: Publikacija izhaja ob podpori šol univerze v Mariboru, Univerzitetne konference ZSMS Maribor, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zveze skupnosti za zaposlovanje Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Ob parku 5, 62000 Maribor, telefon (062) 22-004

ŽIRO RAČUN: 51800-678-81846

ROKOPISI: Rokopise sprejema uredništvo do 20. v mesecu.

Nenaročenih slik in rokopisov ne vračamo.

IZHAJANJE: Časopis izhaja tritedensko. Cena izvoda je 3,00 din, letna naročnina 40,00 din, za združeno delo in institucije 60,00 din.

TISK: ČGP Mariborski tisk, Maribor, Tržaška 14

IDEJE PROLETARIATA V VSEBINI KARDELJEVE RAZPRAVE

V prihodnjih številkah Katedre bomo objavili tekste po posameznih poglavjih Kardeljeve študije, ki so jih pripravili ugledni družbeno-politični delavci.

Namen je spodbuditi študente in delavce univerze in druge bralce Katedre k akcijskemu razmišljanju in jim omogočiti lažje razumevanje knjige ob individualnem študiju.

PREDKONGRESNA RAZPRAVA O KARDELJEVI ŠTUDIJI

Pluralizmu interesov je posvečen velik del Kardeljeve študije „Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja“. V oblikovanju interesov, njihovem usklajevanju na različnih ravneh družbene organizacije ter njihovi realizaciji se izraža samoupravna demokracija in srž samoupravnih odnosov.

V vsaki družbi objektivno nujno obstaja pluralizem interesov; meščanska družba jih oblikuje v skupne interese na podlagi političnega pluralizma in oblik boja za oblast, dežele socialističnega etatizma pa jih „uklenejo“ v splošen interes države. Samoupravna družba bi bila nesamoupravna, kolikor ne bi upoštevala individualnega interesa slehernega delovnega človeka in interesov vseh samoupravnih subjektov naše družbe. Bila bi tudi nesamoupravna tedaj, ko teh interesov ne bi uspela na samoupraven način združevati. Oblikovanje in združevanje individualnih interesov delavcev in delovnih ljudi v skupen interes in nato združevanje teh skupnih interesov v občini — družbeni interes, je bistveni element samoupravljanja. Gre za takšne družbene procese, v katerih, kot pravi Marx, ko: „... splošni interes postane posebni... in ko posebni interes dejansko postane občini interes“ (Marx: Kritika Heglovega državnega prava — zbrana dela, stran 83).

Kar zadeva oblikovanje občega — družbenega interesa — obstaja vrsta različnih teorij, od tega, da nekateri trde, da je družbeni interes zgolj empiričen, in drugi, ki pravijo, da je samo postuliran. V prvem primeru naj bi predstavljal svobodno ekonomsko in politično iniciativo občana meščanske družbe, v drugem primeru pa naj bi bil postavljen interes s strani države kot predstavnika družbe. Ni mogoče zanikati interesov, ki jih ima konkretno živeči človek, „... ki izvirajo iz razrednih, ekonomskih, političnih, socialnih in drugih pogojev življenja, dela in ustvarjanja ljudi...“ (Kardelj: „Smeri razvoja...“, stran 86). Prav tako ni mogoče zanikati interesov, ki jih imajo družbenopolitične organizacije kot organizirana zavest delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Ni mogoče odrekati tudi interesov vseh drugih samoupravnih subjektov in institucij, vključno socialistične države. To pomeni,

da družbeni interes ni niti samo empiričen ali postuliran, ampak nastaja kot odraz konkretnega življenja „človeka, ki živi, dela in ustvarja“, kot odraz trenutnega in perspektivnega razvoja konkretne družbe ter kot interes vseh organiziranih subjektivnih sil in samoupravnih subjektov. Pluralizem interesov samoupravne družbe je potemtakem celokupnost interesov, ki nastajajo v kon-

OD INDIVIDUALNEGA DO DRUŽB

kretni družbi: „v delavskem razredu, v družbeni reprodukciji, v združenem delu, na področju ustvarjanja, v znanosti, v ideologiji itd.“

Preteklo samoupravno obdobje pomeni izgrajevanje samoupravnih odnosov znotraj združenega dela — v ekonomski osnovi družbe. Tu smo dosegli pomembne uspehe. Delavci v združenem delu že začenjajo bolj ali manj uspešno usklajevati različne individualne in druge interese, zlasti pri združevanju dela in sredstev, pri gospodarjenju s sredstvi za delo in pri razpolaganju z živim in minulim delom. Sedaj smo na tisti „stopnici“ družbenega razvoja, ko je te interese, nastajajoče v ekonomski osnovi, potrebno prenesti v celotno družbeno sfero. Ta korak pomeni nadaljevanje začeti procesov osvobajanja človeka. Tudi Marx je menil, da je organiziranje človeka na področju upravljanja z družbo pomemben korak k njegovi svobodi. V Prispevku k židovskemu vprašanju pravi:

„... ko bo individualni človek v svojem empiričnem življenju, v svojem individualnem delu, v svojih individualnih odnosih postal generično bitje, šele takrat, ko bo človek spoznal in organiziral svoj ‚forces propres‘ (lastne sile) kot družbene sile in ko potemtakem družbenih sil ne bo več oddvajal od sebe, v obliki politične sile, šele tedaj bo človeška emancipacija izvršena“ (Marx — Engels, Izbrana dela I, str. 180).

POGOJ: SKUPNI INTERESI

Delavci svoje interese zaznavajo v konkretnem življenju ter jih usklajujejo sprva na ravni osnovne družbenoekonomske celice — temeljne organizacije združenega dela, in osnovne družbene celice — krajevne skupnosti. Interesi, ki jih delavci na tej ravni izražajo, so njihovi lastni interesi, ki praviloma pomenijo: željo po napredovanju, po humanejših odnosih, boljšem in višjem življenjskem standardu, boljših pogojih dela in stanovanja, uspešnejšemu organiziranju in vodenju dela itd. Vse to so interesi, ki se vpenjajo v progresivni tok razvoja samoupravne socialistične družbe. Hkrati s tem pa se javljajo tudi takšni interesi, ki kažejo skupinsko lastniške tendence, individualistične in elitniške interese itd. Zato je prav, da se že na prvi ravni usklajevanja interesov javljajo tudi tisti družbeni dejavniki, ki vnašajo v oblikovanje posebnega interesa element organizirane družbene zavesti. Že na tej ravni mora priti do usklajevanja interesov — priti mora do „idejne, znanstvene in politične sinteze vseh interesov“. Priti mora do usklajevanja pluralizma interesov, katerih nosilci so delovni ljudje v združenem delu, družbenopolitične organizacije ter nosilci strokovnih služb na podlagi znanstveno in strokovno dognanih rešitev. Takšen način usklajevanja interesov pa seveda pomeni boj mnenj in kritično oceno različnih stališč. Značaj tako postavljenih tez je v tem, da noben od parcialnih interesov ni a priori najboljši, najnaprednejši in vnaprej zavezujoč. Razprava kot proces usklajevanja mora izločati parcialne individualizme ter sebične interese, postaviti mora interese, ki so najbližji interesu vseh nosilcev interesov, a ki hkrati niso njihov seštevek. Tako nastaja nov interes, ki

pomeni novo kvaliteto, v kateri vidijo vsi nosilci del svojega interesa. Do takšnega skupnega interesa delovni ljudje prihajajo zaenkrat na principu večinskega odločanja, ki seveda nima značaja politične večine, ampak

ENEGA INTERESA

značaj večine, ki se opredeljuje in neprestano spreminja glede na posamezna vprašanja oz. interese. Velik del interesov v ekonomskih odnosih osnovnih družbenoekonomskih celic doživlja tu tudi svojo realizacijo. Mnogi interesi pa posegajo izven osnovne družbenoekonomske enote, posegajo na področje:

- a) združevanja dela in sredstev (delovna organizacija, sestavljena organizacija združenega dela, poslovna združenja),
- b) menjave dela (različne interesne skupnosti),
- c) gospodarjenja z minulim delom (banke, zavarovalnice) in na področje
- d) političnega odločanja (občina, republika, federacija).

Na tej stopnji se kot nosilec že oblikovanega interesa pojavlja delegacija, ki se sreča z drugimi delegacijami, ki so prav tako nosilec že oblikovanih interesov. Tudi na tej ravni se vključujejo drugi samoupravni nosilci, kot so: družbenopolitične organizacije, samoupravne institucije, ki delujejo na tej ravni, ter znanstvene institucije. Tudi tu je potrebno doseči „sintezo interesov“. Kvaliteta usklajevanja na tej ravni doseže značaj družbene povezave združenega dela. Interesi se usklajujejo glede na širše interese delovnih ljudi. Interesi dobijo izrazitejšo družbeno, politično, ideološko in znanstveno dimenzijo. Postajajo nova kvaliteta in pomembna gibalna sila razvoja družbe. Na ta način se oblikuje splošni družbeni interes odnosov narodov in narodnosti Jugoslavije, s katerim je prek tisoč vezi vezan vsak individualni in posebni interes, ki je hkrati soprispeval v konstituiranje takšnega družbenega interesa. Ta interes hkrati pomeni tudi pomemben korak v progresivnem razvoju družbe, saj istočasno zajema tudi interese organizirane politike, ideologije in znanosti. To pa praktično pomeni, da smo množico individualnih interesov ter interesov drugih samoupravnih subjektov družbe kot pluralizem samoupravnih interesov uspeli samoupravno združiti v obči družbeni interes. „Pluralizem samoupravnih interesov potemtakem ne more biti samo pluralizem empiričnih interesov. To je hkrati tudi pluralizem idejne, znanstvene in politične misli, s tem, da pluralizem ni več instrument monopola oblasti, ampak izraz gibanja družbene zavesti, s tem pa tudi sestavni organski del demokratičnega odločanja samoupravnih subjektov“ (Kardelj: „Smeri razvoja...“, str. 97). Na ta način uresničujemo nov tip samoupravne demokracije. „Demokracija je zatorej šele resnična enotnost občega in posebnega.“ (Marx: Kritika Heglovega državnega prava, Izbrana dela I, str. 72).

USKLAJENO DOGOVARJANJE IN SPORAZUMEVANJE

Takšno dogovarjanje še ne gre povsem gladko. Mehanizmi samoupravnega dogovarjanja in že dosežena praksa ustvarjajo pogoje za boljše in samoupravno usklajevanje interesov. Bržkone se bodo še pojavljali konflikti in procesi usklajevanja interesov in v njihovem družbenem oblikovanju. Toda ostrejši kot bodo konflikti, nižja kot bo zavest samoupravljavcev, nižja bo samoupravna kultura, bolj bo arbiter odločanja država. In nasprotno. Bolj kot bodo delovni ljudje sposobni medsebojnega strpnega dialoga, bolj kot bo zavest o vlogi posameznega samoupravnega subjekta širša in vpeta v celovito družbo, bolj bodo prevladovalle tiste oblike, ki bodo adekvatne tej stopnji. A to so oblike popolnega usklajevanja in soglasnega dogovarjanja in sporazumevanja. To so resda družbeni procesi, ki zahtevajo „čas, izkušnje in zavest“. Toda do izkušenj lahko pridemo in zavest lahko gradimo samo v realni praksi resničnih družbenih odnosov. Zato to ni perspektiva neke bodoče družbe, ampak mora postati vsakdan naše samoupravne prakse.

Slavko Soršak

Marksistični center je v začetku decembra organiziral razgovor o temi Družbena lastnina in minulo delo, ki se ga je udeležilo veliko profesorjev mariborske univerze in nekaj manj študentov. O družbeni lastnini in minulem delu, ki je eno najbolj znanih in najtežjih vprašanj v teoriji in praksi (tako je ob začetku razgovora dejal Zvone Cajnko, vodja razprave) je uvodoma spregovoril dr. Ostoj Durjava, profesor VEKŠ.

Potem ko je podal definicijo minulega dela, kot to daje politična ekonomija, se je dalj časa ustavil ob vprašanju, ali je mogoče izmeriti prispevke živega in minulega dela v fizični pojavnosti. Dejal je, da so nekateri avtorji sicer poskušali kvantificirati te prispevke, vendar po njegovem mnenju niso uspeli, ker se učinki živega in minulega dela križajo. Nato je govoril o dohodkovnem vidiku pojavljanja minulega dela ter ločil potrebno in presežno delo, pri čemer je potrebno delo kategorija, ki se je treba o njeni velikosti dogovoriti, presežno delo pa tista kategorija, nad katero morajo imeti delavci politično in ekonomsko kontrolo.

Nazadnje je uvodničar govoril še o minulem delu kot elementu nagrajevanja po delu. Živo delo ne more biti edino merilo nagrajevanja, ker bi to pomenilo mezne odnose. Tak način nagrajevanja bi negiral delavca kot upravljalca in njegove umske sposobnosti ter poglobljaj razlike med fizičnim in umskim delom.

Zvone Cajnko je usmeril razpravo v dve smeri: najprej naj bi opredelili pojem minulega dela in nato govorili o tem, kako bi lahko to kategorijo vključili v razdelitev.

Najprej se je pojavilo vprašanje, kako je mogoče, da Zakon o združenem delu in vsi pangozni sporazumi o delitvi čistega dohodka in sredstev za osebne dohodke zahtevajo, da je treba v delitev vključiti tudi minulo delo, ko pa še nismo našli meril, ki bi se dala uporabiti (v sporazumih o delitvi OD ostaja odstotek glede na službena leta).

Franco Bivec, profesor na PA je postavil zanimivo vprašanje: „Ali občutaj fetišizem dohodka? Dohodek je družbenoekonomski odnos, ki ga identificiramo z denarnim ekvivalentom. Celotno vprašanje je v tem, kako spreminiti minulo delo v rento – to ni sprejemljivo.“

Branko Požar, z Ekonomskega centra se je vprašal, kakšen kriterij bodo med panogami in znotraj panog izbrali za ugotavljanje potrebnega dela. Menil je, da bodo to potrebe, tu pa se pojavi novo vprašanje: kdo naj ugotovi potrebe in kdo naj jih potrdi. Nekaterne potrebe so izmišljane, je dejal, pa jih predstavljamo kot nujne.

V razpravi sta se pojavili dve mnenji: prvo, da je potrebno delo, torej tisto, ki naj zagotovi normalno reprodukcijo delavca, izrazito socialna kategorija in drugo, da je potrebno delo ekonomska kategorija.

Tudi Mišo Mastnak, profesor na VPŠ, se je strinjal z nekaterimi razpravljalci, da je razmerje med potrebnim in presežnim delom, ki sta kot družbenoekonomski kategoriji izginili s svobodno menjavo dela, vprašanje dogovora. Kljub temu je vprašal, v kolikšni meri pa določajo to razmerje objektivni dejavniki.

Razpravo je sklenil dr. Ostoj Durjava z zahtevo, da mora združeno delo odločati o celotni družbeni reprodukciji, pridobiti si mora kontrolo nad njo in se mora za tako vlogo tudi usposobiti.

S. Ploj

Nagrajevanje mladine s ciljem pospeševanja inovacijske dejavnosti naj bo sestavni del vsakoletne akcije INOVATOR CELJE. Z njo želimo spodbuditi inventivno dejavnost pri mladini, spodbuditi raziskovalno delo pri mladih in pridobiti že dosežke v obliki inovatorskih predlogov in raziskovalnih del. Podobne akcije izvaja npr. Krka, Novo mesto, poznamo tudi spodbujanja inovacijske dejavnosti v vzhodnih socialističnih državah. Raziskovalna skupnost Slovenije se prav tako pridružuje s svojo aktivnostjo „Znanost mladini“.

Nagrada akcija ima lahko uspeh le v primeru, če je inovacijska dejavnost pri šolski mladini že razvita in če je izobraževalno delo k temu usmerjeno. Zato moramo najprej pristopiti k organiziranju in usmerjanju takšne dejavnosti povsod tam, kjer se mladina udejstvuje: v vseh vrstah šol, v šolskih in

POSPEŠEVANJE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI PRI MLADINI NA CELJSKEM OBMOČJU

drugih krožkih, v društvih ZOTK, pri študiju in raziskovanju na visokih in višjih šolah ipd. Usmerjanje k inventivni dejavnosti mladine in spodbujanju mladine k inovacijam je treba strokovno opredeliti. Dobiti je treba primerno literaturo, dati navodila vodstvom šol, mentorjem, mladinskim funkcionarjem, organizirati seminarje za seznanjanje z inovacijsko dejavnostjo.

V strokovnih šolah, tehniški šoli, se lahko spodbujajo inovacijski predlogi, rešitve in izdelki podobno kot v proizvodni organizaciji združenega dela, npr. kot tehnične inovacije. Podobno jih lahko organiziramo prek tehničnega pouka v srednjih in eventualno v osnovnih šolah. Tudi študentje višjih in visokih šol se lahko vključujejo s predlogi tehničnih izboljšav, novih konstrukcijskih rešitev in podobno, če so v okviru pravil razpisa (so npr. celjski študentje ali če so predlogi zanimivi za OZD v Celju).

Poleg inovacijskih predlogov se v inventivno dejavnost lahko vključujejo tudi dijaki in študentje drugih šol (gimnazija, pedagoška, ekonomska in druge) s svojimi seminarjskimi nalogami, elaborati, raziskovalnimi deli, dosežki strokovnih krožkov in podobno, če imajo značaj novih spoznanj in novosti. V akciji lahko sodeluje tudi kmečka mladina, čeprav bo potrebno za to področje inovacije še opredeliti.

S tako široko akcijo bomo spodbudili k inovacijski in raziskovalni dejavnosti mladino, ki se šola v Celju, in študentsko mladino na visokih šolah, ki se že ukvarja ali bi se želela ukvarjati z raziskavami, ki so zanimive za celjsko območje. Z nagradnim razpisom posebnih tem se lahko vključijo tudi organizacije

združenega dela v Celju, ki morajo svoje teme same nagrajevati in jih lahko tudi odkupujejo. S tem imajo možnost pridobiti poleg konkretnih inovacijskih predlogov in raziskovalnih nalog tudi mladi kader, ki se bo usmeril na raziskovalno delo in bo delal v Celju in za Celje.

AKCIJSKI PROGRAM

— Predlog za akcijo naj obravnava najprej izvršni odbor občinske raziskovalne skupnosti v Celju, ki naj predlaga izhodišča in akcijski načrt. K sodelovanju naj se povabijo predstavniki šolstva v Celju.

— Akcijo naj obravnava, oceni, dopolni in podpre OK SZDL v Celju oz. njeni organi. K obravnavi naj se povabi zveza socialistične mladine in njen aktiv mladih strokovnjakov.

— Aktiv ravnatelj in zavod za šolstvo naj pripravita navodila in smernice za pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti mladine v okviru šolskega dela.

— Zveza socialistične mladine naj organizira seminar za seznanjanje mladine z inovacijsko in raziskovalno dejavnostjo. Organizacija zveze socialistične mladine naj bo pobudnik akcije v šolah in na drugih področjih svojega delovanja.

— Občinska raziskovalna skupnost bo pripravila v sodelovanju s SZDL in ZSMS pravilnik o nagradah, objavila bo razpis.

— Nagradno akcijo bo vodila posebna komisija, ki jo bodo imenovali IO ORS, OK SZDL in OK ZSMS ter predstavnik RC Celje. Izbor in podeljevanje nagrad bo marca 1978 skupaj z akcijo INOVATOR CELJE.

DOPOLNITVE CELJSKE RAZISKOVALNE SKUPNOSTI

V razpravi so prisotni podprli zamisel in poslano gradivo ter ga dopolnili z naslednjimi stališči in predlogi:

— Potrebno je, da vsa akcija dobi ustrezno verifikacijo in podporo družbenopolitičnih organizacij v Celju, in to zlasti: OK SZDL, OK ZSMS, občinske organizacije sindikata, društva za tehnično kulturo, izobraževalne skupnosti, zavoda za šolstvo, aktiva ravnatelj. Brez ustreznih spodbujevalnih priprav in organiziranega strokovnega mentorstva namen nagrad za mlade gotovo ne bo dosežen.

— V inovacijsko dejavnost je potrebno vključevati tudi kmečko mladino. Načelno je sicer razpis ne izključuje, razmisliti pa je treba, če ne bi bilo smiselno za kmečko mladino uvesti posebna določila razpisa. Kmečka mladina se lahko sedaj vključuje z inovacijskimi dosežki tehničnega ali agrotehničnega značaja, podobno kot mladi delavci v proizvodnji. Verjetno pa bo treba akcijo pri kmečki mladini še spodbuditi, kar lahko prevzame kot svojo nalogo tudi organizacija zveze socialistične mladine.

— Akciji se bo priključil in jo podprl tudi razvojni center v Celju, saj spada te vrste aktivnost tudi med njegove naloge in smotre.

— V okviru akcije naj se za šolsko mladino organizira vsakoletna razstava in demonstracija inovacijskih (in morda raziskovalnih) dosežkov. Prostor in pomoč nudi tehnična srednja šola, o roku in obsegu razstave se bo potrebno še dogovoriti.

— Inicijato za akcijo naj prevzame poseben odbor ali komisija pri ORS Celje, v katerega bodo delegirale svoje člane tudi šolske ustanove (in drugi po potrebi).

— Akcijski program so prisotni sprejeli: potrebna je verifikacija in podpora akcije s strani družbenopolitičnih organizacij.

Brane Srčnik

(NE)KOMUNISTI V ŠTUDENTSKIH DOMOVH

Ob volilni konferenci aktiva študentov ZK v študentskih domovih v Mariboru je potrebno marsikaj povedati o dejanskem stanju in razmerah, ki so odraz neaktivnosti komunistov: študentov in zaposlenih delavcev.

Resnica je, da se študentje — člani ZK, ki stannjejo v študentskih domovih (ŠD), sploh ne vključujejo aktivno v dejavnost v okviru aktiva ZK, da sklepčnosti na sejah ne komentiramo, ker je bila največja udeležba komunistov doslej prav na volilni konferenci aktiva (prisotnih je bilo 24 članov od več kot 60, kolikor jih stanuje v ŠD). Veliko je kriva vodilna struktura v aktivu, ki ni našla prave poti do teh (ne)komunistov, še večja napaka pa je neodgovorno obrašanje tovarišev, katerim pomeni partijska izkaznica izhodišče za vse ostalo, le za idejnost ne. Mnogi se izgovarjajo, da se že drugje dovolj udejstvujejo v družbeno-političnem in samoupravnem delu, vendar je to slej ko prej le izgovor, kajti takšni ponavadi skrivajo svojo pasivnost v lažni obliki dejavnosti v resnici pa niso aktivni ne na šoli ne v krajevni skupnosti, še manj v ŠD, da o višjih resorjih dela ne govorimo.

Že podatek, da komunisti (mislim oboje — aktiva ZK za študente in za delavce) v ŠD v Mariboru niso naredili praktično ničesar v preteklem letu, dovolj ilustrativno ponazarja situacijo v tem zavodu. Kljub pobudam za tvorno sodelovanje obeh aktivov ZK s strani študentov se delavci komunisti niso niti zganili, vse je ostalo še naprej mrtvo.

Vendarle pa je v aktivu ZK nekaj tovarišev, ki so pripravljeni delati in so za to tudi sposobni, vendar jih neodgovornost kolegov resno ovira pri delu, zlasti še, ker vedo, da se bodo tisti neodgovorni tovariši ob določenih priložnostih še kako radi tolkli po prsni češ, jaz pa sem komunist.

Nujno je študentom dati vedeti, da je njihova aktivnost potrebna tudi tam, kjer stanujejo (v študentskih in dijaških domovih), ter da neaktivnih objektov pri dolžnostih in spačenih subjektov le pri pravicah zveza komunistov ne potrebuje.

V bodoče je treba poskrbeti, da se izpolnijo tri glavne naloge komunistov: idejnost, aktivnost (pri delu in udeležbi) in odgovornost.

Za zaključek samo tole: vsi zelo radi poudarjamo — še zlasti vodilni v republikah in federaciji — množičnost v ZK. O tistem poldrugem milijonu članstva je bilo že ogromno povedanega. Vprašujem: ali je pogoj dela le kvantitativni vidik ali pa tudi kvalitativni; mislim, da je kvalitativni pomembnejši še zlasti zato, ker je prehod iz kvalitete v kvantiteto resničen odraz družbeno angažiranih množic. Prepričan sem, da bi milijon aktivnih članov ZK napravil vsaj toliko, verjetno pa še več kot današnji milijon in pol, obenem pa bi bila rast zveze komunistov v celoti kvalitetnejše družbeno usmerjena.

Pa razmislite!

Brane Srčnik

PLODNO LETO KURIRČKA

Ob jubilejni, 15. obletnici festivala Kurirček, je bila sredi decembra v Mariboru vrsta sklepnih prireditev. Poglejmo, kako so potekale nekatere:

14. december: v domu JLA je bila začetna slovesnost s pozdravi predstavnikov občine Maribor in srečanim recitalom, posvečenim Titovim jubilejem. Istega dne so odprli tudi dve razstavi: na PA smo si lahko ogledali likovne izdelke pionirjev osnovnih šol iz vseh republik, v domu JLA pa so bile razstavljene fotografije, ki so prikazale dejavnost festivala Kurirček v petnajstih letih obstoja.

15. december: v Mestni knjižnici je bila seja uredniškega sveta odbora revije Otok in knjiga. Na njej je tekla beseda o tem, koliko so že uspeli opraviti zastavljenih nalog in ktere jih čakajo v prihodnosti. Točno opoldne so v Univerzitetni knjižnici odprli razstavo mladinskih in pionirskih listov. V središču dogajanj pa je bil tega dne vsekakor kulturni program in nekoliko kasneje podelitev nagrad iz literarnega, glasbenega in knjižnega natečaja v domu JLA vse pod nazivom KURIRČEK mariborskim pionirjem.

Zadnji dan se je pričel že zjutraj s strokovnim simpozijem na temo Mladinska periodika. Na tem sestanku so se zbrali domala vsi najuglednejši jugoslovanski mladinski pisci. Pozno popoldne je bila podelitev priznanj Partizanskega kurirja in posebnih priznanj mladinskim listom, zatem pa je bil za konec na vrsti še sprejem pri predsedniku skupščine občine Maribor.

Ob koncu naj še omenim, da se je letošnjega festivala Kurirček udeležilo veliko število znanih osebnosti in pionirjev mariborskih šol. Letos so ga popestrili tudi književniki z nastopi po šolah in vojašnicah občine Maribor.

D. R.

KOLIKO ČASA BO DELO SLONELO ŠE NA RAMENIH POSAMEZNIKOV

Ponosni smo lahko, da študiramo na mladi slovenski univerzi, ki je polna poletov, ambicij, spoznanj... Vendar smo preveč ponosni samo na to, da študiramo, da smo študentje, pozabljamo pa na to, da kot „inteligenta“ pozabljamo na reševanje širših družbenih problemov, ki se ali pa se še bodo direktno dotikali nas. Vse premalo nas zanima delo in dogajanje okrog nas. Ali smo res prišli „študirat“ samo zato, da opravimo predpisano število izpitov, diplomu in nato gremo? Kje je študentova moralna zavest do reševanja naših problemov, pri oblikovanju in preoblikovanju našega izobraževanja, kje je zainteresiranost za študentovo spoznavanje s praktičnim delom? Ali ni že tudi v času študija naša dolžnost, da prispevamo svoj delež k razvoju naše družbene skupnosti?

Študentska leta so torej čas, ki ga vsi bolj ali manj prijetno preživimo, odvisno tudi od naših finančnih zmožnosti in seveda od iznajdljivosti. Študiranje je čas, ko se „oblikujemo v bodoče strokovnjake“, zato pa seveda ni pomembna samo ozka strokovna podkovanost, pomembna je tudi družbena aktivnost. Torej, tudi družbeno delo na šolah je sestavni del študija, v bodočem poklicu pa sestavni del delovnih nalog. Delo na šolah je torej delo, ki nas čaka. Vendar, žal, delo nas res čaka, opravljajo pa ga samo nekateri, bolje rečeno, samo peščica prizadevnih, ki delajo tudi za nedelovne. Zavest teh je seveda globlja, ker se zavedajo, da rešujejo svoje in druge probleme, vendar mnogo „inteligence“ tega še ni spoznalo. Upam, da bo!

Res je, da delo na vseh področjih aktivnosti študentske populacije iz leta v leto bolj poteka, vendar je napredek žal prepočasen. Zakaj? Saj „delujejo“ razni odbori, komisije... kamor smo delegirali svoje delegate. V bistvu se ponavlja stara praksa, formiramo razne odbore in komisije, izvolimo delegate, pri tem pa po večini tudi ostane. Kje sedaj iskati vzroke za to? Večkrat smo že poudarjali, da je treba študentom najprej rešiti študijske probleme, in nato bodo tudi ti študentje zainteresirani in seveda tudi pripravljeni za občudijsko delo. Nekaj resnice je v tem, vendar pa ne vsa. Kako pa bomo reševali študijske probleme, če za to ni pravega odziva v bazi? Naj tudi to delo opravi skupina ljudi, ki jo potem vsi kritizirajo? Vem, da niso vsi študentje (tudi študentke) tako obremenjeni s študijem, da ne bi sodelovali vsaj in nekaterih področjih dela, vendar poznamo primere, ko se taki „pridni“ študentje načrtno izmikajo. Iz tega vidim, da danes študentom delo skoraj ni potrebno, ker PRELEPO živijo. Upam, da bomo tudi to v bodoče rešili in bo delo dobilo pravi odmev v vsej študentski populaciji.

Življenje v komisijah zamre že kmalu po prvih sestankih, do dela praktično sploh ne pride. V izjemnih primerih je boljše, vendar ne veliko. Nekateri komisije imajo to „srečo“, da imajo vsaj enega prizadevnega člana, koliko pa ta dela in čigavo delo opravlja, pa, upam, vsi vemo. Študentje, zavedajte se: v slogi in v vzajemnosti je moč! Rezultati dela se kažejo šele po opravljenem delu, ne pa pri pasivni prisotnosti na sestankih in pri pasivnem gledanju na delo. Nekateri pozabljate in pozabljamo, da hoditi na sestanke in tam pasivno sedeti ni delo (malo po potrošni energiji, še manj po rezultatih dela), o nobenem študentu, še manj pa o „zavednih“ članih ZSMS in ZK ne bi smeli nikdar slišati, da se upirajo skupnemu delu, sploh če še nimajo druge dolžnosti. Prav tako naj ne bi več slišali neupravičenih opravičil za delo, da so redno hodili na sestanke, pa svojega konkretnega dela niso nikjer prikazali. Je pač glavni namen dela neplodno sestankovanje! Zamislimo si v poročilu o delu: „Saj sem bil redno na sestankih“. A kje je prikazano konkretno delo, ki je vidno? Neplodni sestanki so pozabljeni, pozitivno delo ni. Seveda, nekaj dela je bilo opravljenega po prizadevanjih posameznikov. Kje je pozitivno delo vseh ostalih? Bo DELO še naprej delo le nekaterih, bo delo postalo opravilo „PRIVILIGIRANIH“?

Janko Rešeta

INTERNA GLASILA ŠOL NAŠE UNIVERZE

Kot prvi interni glasili v tem šolskem letu na univerzi sta izšla RADIKAL (izdaja OO ZSMS na VTO kemijska tehnologija) in POROČEVALEC (izdaja OO ZSMS na VTO strojništvo), oba na visoki tehniški šoli. To sta hkrati tudi prvi glasili, ki smo jih v tem šolskem letu prejeli v našem uredništvu. Medtem pa je izšla že druga vsebinsko zelo bogata številka POROČEVALCA. Ob koncu novembra smo se sestali na ustanovnem sestanku študentje VTO strojništvo in izvolili uredniški odbor Poročevalca ter si postavili naloge in akcije za delo v bodoče. Za urednika je bil imenovan tovaris Zlatko Kovačič.

Pozdravljamo delovne akcije in prizadevanja na obeh OO ZSMS in želimo, da se kotog sodelavcev pri nastajanju Poročevalca in Radikala čimbolj razširi ter začne delo komisij za informiranje na vseh OO ZSMS.

Vredno pohvale in posnemanja! Dokaz za vse, ki ne delajo.

Brane Srčnik

APZ „BORIS KRAIGHER“ NA NIZOZEMSKEM

(ali: kako so slovenski študentje učili Holandce prepevati holandske pesmi)

APZ „Boris Kraigher“ vsi poznate, zato vam bomo povedali samo par stvari o njihovi turneji po Nizozemski — več naj vam povedo pevke in pevci sami, ki so od 26. novembra do 2. decembra navduševali holandsko publiko.

SOBOTA: v zgodnjih jutranjih urah jih je avtobus zapeljal do Brniškega letališča, od koder so po poldruhi uri letenja pristali na Schipholu — letališču poleg Amsterdama. Njihovi gostitelji, člani enega najboljših holandskih zborov „ASAF“, so jih pristrčno sprejeli in odpeljali v Overvoorde. Že zvečer so morali nenačrtovano odpeti nekaj pesmi v dvorani psihiatričnega inštituta v Haagu, čemur je sledilo družabno srečanje s pevci ASAF-a, ki se je zavleklo kasno v noč.

NEDELJA: Dan brez pevskih obveznosti. Člani APZ so bili v gosteh pri holandskih družinah in se spoznali z njihovo hrano, načinom življenja in deželo tako, kot se turisti nikdar ne morejo.

PONEDELJEK: Zgodaj dopoldne je APZ odrinil v „radijsko mesto“ Hilversum, kjer je v rekordnem času poldruge ure posnel polurni koncert — glavni tehnik snemanja je priznal, da tako profesionalen zbor pri njih še ni snemal. Popoldne so si pevci in pevke ogledali starodavno ribiško naselje Volendam in z double — deckerjem oddirjali v Amsterdam, da bi tam ob 20. uri razveselili naše zdomce s koncertom v počastitev Dneva republike.

TOREK: Dopoldne je navdušil vse ljubitelje cvetja. APZ „Boris Kraigher“ je bil namreč gost v Honselersdijku, na sloviti cvetlični razstavi, ki se razprostira kar na 25 ha pokrite površine. Popoldne je v Haagu sprejel pevce jugoslovanski ambasador v Holandiji Miloš Šumonja. APZ je z narodnimi in borbenimi pesmimi pričaral slovensko in jugoslovansko vzdušje ter z ambasade tudi odposlal čestitko tovarišu Titu. Po sprejemu so si naša dekleta in fantje ogledali Haag.

SREDA: Dopoldne ogled Rotterdama — gigantskega pristanišča in vožnja z ladjo po kanalih, zvečer pa osrednji koncert v največji koncertni stavbi v Haagu, v kateri je kar 17 dvoran. Kljub akustično zelo težki dvorani je koncert izredno uspel. Publika je stoji skandirala in zahtevala ponovitve, zlasti še ko je zbor zapel staro holandsko pesem „Wij leven vrij, wij leven blij,“ za katero je kasneje vodilni haaški kritik zapisal, da je doslej še noben holandski zbor ni tako dobro zapel. Zelo toplo je bila sprejeta tudi naša pianistka Zorana Cotič, ki je igrala med premori.

ČETRTEK: Opoldne so v Clostkerku v središču Haaga apezejevci razveselili poslušalce z Pause — concertom, to je s koncertom v času, ko imajo Holandci svoj glavni delovni odmor. Popoldne pa ogled Amsterdama — Reiksmuseum, Kraljeva palača, Dam, muzej Madame Tussoud, sprehod med kanali...

PETEK: Dopoldne prosto za ogled Haaga in morebitne nakupe, popoldne počitek in priprava za večerni koncert v Pijnackerju. V nekdanji protestantski cerkvi, posebej prirejani za koncerte, veličastno zadoni dobri stari Gallus, Bilečanka, Dremle mi se dremle. Tudi to pot publika zahteva ponovitve in koncert se zavleče. Zavleče pa se tudi poslovilni večer z našimi gostitelji v Scheveningenu.

SOBOTA: Slovo od prijateljev, pet ur čakanja na JAT-ovo letalo in: Maribor, APZ „is here again!“

Sedem dni — štirje pevski triumfi, bi lahko strnili ta skopi oris turneje, kjer je bil vsak koncert prava mala umetnina. Vendar naj več spregovore fotografije!

Mik Rebernik

Zmagoslavje po uspešni turneji: vodja turneje Freek Brune — vitez reda Oranjskega in naš dirigent prof. Stane Jurgec.

Polka je ukazana na jugoslovanski ambasadi

Zadovoljna publika na haaškem koncertu

Navdušena publika v Pijnackerju

Snemanje za radio Hilversum

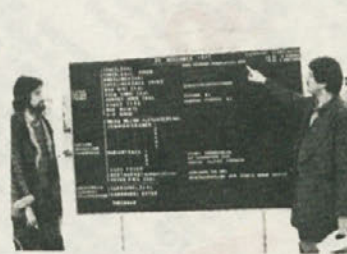
Momjarji iz Volendama

Gasileki posnetek za spomin

Na obisku pri našem gostitelju

Oglasna deska v koncertni zgradbi v Haagu

Koncert v Haagu

„Družinski portret“ z ambasadorjem Milošem Šumonjo.

116 Plakati za naše koncerte

Koncert za zdomce v Amsterdamu

Tudi privatnih zabav ni manjkalo

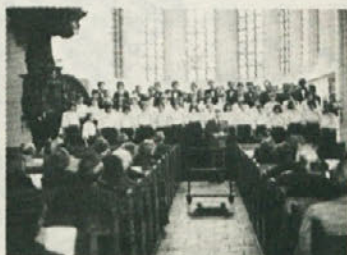
Easy — riderji v double — deckerju

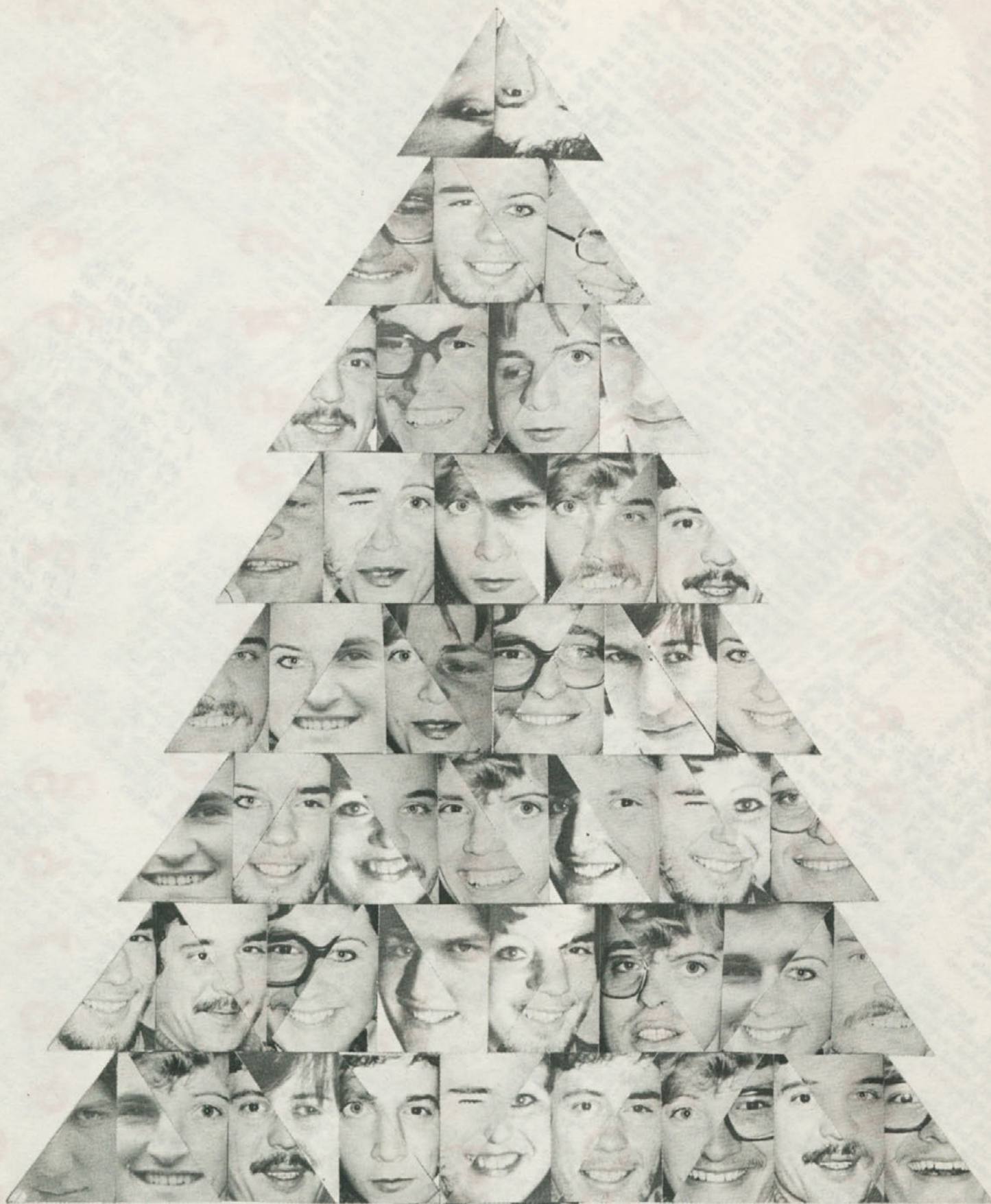
Naša pianistka Zorana Cotič

APZ — Casino Royal

Pause concert v Clostkerku

**Z željo, da ne bi sekali smrečič
našo „neokrnjeno naravo”
novoletno jelko, brez kičastih
izdelavi sodobne plastomanije.
zadovoljni. sicer pa s čim smo**

**po gozdovih in tako uničevali
vam pošljamo čisto ta pravo
okraskov, v neplastični
Upamo, da boste z darilom
še danes sploh zadovoljni?**